

Zaaknummer	2186771
Portefeuillehouder	Mevrouw H.B. Boudewijnse, wethouder
Voorstel	Regionale Energie Strategie 1.0 NHZ

Aan de raad,

1. Beslispunten

1. De RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Zuid, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van Gooise Meren, vast te stellen en te besluiten dat de RES 1.0 als resultaat uit het regionale proces ook namens de gemeente Gooise Meren wordt aangeboden aan het Nationaal Programma RES.
2. De uitkomsten van de RES 1.0, die effect hebben op gemeente Gooise Meren, mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid.

2. Inleiding

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat 30 energieregio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen. Noord-Holland Zuid (NHZ) is een van de 30 energieregio's. De energieregio's maken in de RES afspraken om in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land op te wekken. Ook wordt in de Regionale Structuur Warmte (RSW) toegewerkt naar het maken van afspraken over de inzet van regionale duurzame warmtebronnen.

In het RES-proces van Noord- Holland Zuid wordt interbestuurlijk samengewerkt tussen de 29 gemeenten, de provincie en de 3 waterschappen. De deelnemende overheden behouden daarin de eigen rol van het bevoegd gezag. In het proces om te komen tot de RES 1.0 heeft gemeente Gooise Meren reeds een aantal besluiten genomen:

- Op 18 september 2019 heeft de gemeenteraad de Startnotitie RES NHZ vastgesteld, met daarin de kaders voor het RES-proces.
- Op 16 april 2020 heeft het college de concept-RES NHZ vrijgegeven, en deze aan de gemeenteraad voorgelegd voor het uiten van wensen en bedenkingen. Ook heeft het college ingestemd om de concept-RES NHZ aan te bieden aan het Nationaal Programma voor doorrekening en advies.
- Op 10 juni 2020 heeft de gemeenteraad de concept-RES NHZ vastgesteld en daarbij wensen en bedenkingen geuit welke zijn ingebracht in het proces door het college.
- Op 20 april 2021 heeft het college de reactienota vastgesteld, met daarin de voorgestelde wijzigingen voor de RES 1.0, naar aanleiding van de uitkomsten van de digitale consultatie en de wensen en bedenkingen.

De RES 1.0 is een actualisatie, verdieping en concretisering van de concept-RES (april 2020). Meerdere zoekgebieden zijn geschrapt of aangepast, naar aanleiding van ontvangen reacties, wensen en bedenkingen, of nader onderzoek.

De gemeenten, de provincie en de waterschappen hebben elk eigen doelstellingen voor klimaatneutraliteit. De RES helpt om deze eigen doelstellingen te verwezenlijken. Het bod van de RES NHZ is tegelijkertijd een belangrijke bijdrage aan de landelijke opgave.

3. Beoogd effect

De RES is het instrument dat ervoor moet zorgen dat gemeenten bij het opstellen van de uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid, projecten uit de RES meenemen zodat omgevingsvergunningen voor deze projecten voor 2026 kunnen worden verleend. De

energieregio's beogen daarmee in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land op te wekken.

4. Argumenten en onderbouwing

1.1 In de RES 1.0 zijn de wensen en bedenkingen van de gemeenteraden in de regio Gooi en Vechtstreek verwerkt.

De gemeenteraad heeft voor de zomer van 2020 de concept RES 1.0 NHZ besproken. Ten opzichte van dit concept zijn in de RES 1.0 bijgewerkte en nieuwe onderdelen opgenomen met betrekking tot de Regionale Structuur Warmte (RSW), elektriciteitsopwekking en losse themakaternen. Het belangrijkste verschil in de RES 1.0 voor de regio Gooi en Vechtstreek zijn de wijzigingen in de zoekgebieden voor grootschalige opwekking van duurzame energie. Op basis van de wensen en bedenkingen, toetsing aan de provinciale beschermingsregimes, ruimtelijke en financiële toetsing zijn de volgende zoekgebieden afgefallen, anders afgebakend of nieuw toegevoegd:

- De zoekgebieden 02 Bloemendalerpolder, 03 spoordriehoek Weesp, 04 Aetsveldsepolder, 05 Gooimeer, 06 Stichtsebrug, 07 Ten oosten van Anna's Hoeve en 09 afslag 33 A27 zijn komen te vervallen.
- Zoekgebied 01 A1 Muiden is teruggebracht naar een generiek zoekgebied^[1] (zon op geluidsscherm en in de berm) omdat de provinciale beschermingsregimes geen ruimte bieden voor een groter zoekgebied. (Generieke zoekgebieden staan wel op de kaart maar hebben geen nummer. Het gaat om Zon op grote daken, Zon op geluidsschermen e.d. en Zon boven parkeerplaatsen.)
- Zoekgebied 08 langs de A27 t.h.v. Hilversum is teruggebracht tot alleen zonnepanelen op een geluidsscherm.
- Zoekgebied 10 Vliegveld Hilversum is op basis van een nadere verkenning nauwkeuriger ingetekend. Het zoekgebied is daarmee iets verkleind.
- Het gebied gelegen tussen het wegdek en de geluidswal, langs de A27, ter hoogte van de wijk Blaricummeent is als nieuwe generiek zoekgebied voor zon toegevoegd.
- De nog te realiseren geluidswal bij het Naarderwoonbos (nr. 11) en het nog te ontwikkelen energieleverend buurtschap Crailo (nr. 12) zijn als specifiek zoekgebied voor zon opgenomen.
- De wens 'geen zoekgebieden voor zonne- en windenergie in gebieden in of grenzend aan beschermde natuurgebieden' is overgenomen voor zover het om zoekgebieden in de gemeente Huizen gaat.

1.2 Geen blauwdruk maar dynamisch document

Het RES-proces is dynamisch en de RES 1.0 geeft een tussenstand weer: het is een momentopname. In de online RES-viewer wordt de actuele stand van de zoekgebieden bijgehouden. Dit betekent dat nieuwe zoekgebieden aan de viewer kunnen worden toegevoegd volgend op de vaststelling van de RES 1.0. Naast de zoekgebieden in de RES, kunnen bottom-up nieuwe ideeën en initiatieven ontstaan om op land hernieuwbare energie op te wekken. Het is belangrijk om ook dergelijke initiatieven te onderzoeken en de mogelijkheden en onmogelijkheden te verkennen. Initiatiefnemers doen daarvoor een eerste verkenning naar de haalbaarheid (onder andere naar draagvlak, netinfrastructuur, ecologie en goede ruimtelijke inpassing). Nieuwe initiatieven worden (los van besluitvorming over de RES) voorgelegd aan raad of college. Na vaststelling worden ze meegeteld in de RES 2.0. Ook nieuwe technieken of innovaties kunnen een rol gaan spelen. Daarom wordt de RES iedere twee jaar geactualiseerd.

2.1 Om van beleid naar uitvoering te gaan is borging in uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid een vereiste.

Plannen voor opwekking van hernieuwbare elektriciteit kunnen alleen gerealiseerd worden als deze passen binnen de kaders van het omgevingsbeleid. Borging van de plannen uit de RES in uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid is daarom een vereiste.

5. Houd rekening met en onderbouwing

1.1 Wijzigingen in het RES-document kunnen niet eerder dan in de RES 2.0 worden verwerkt.

De RES 1.0 wordt op 9 juli 2021, samen met eventuele moties en amendementen, aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving voor doorrekening.

1.2 In de RES 1.0 wordt voor de zoekgebieden gebruikt gemaakt van de nieuwe landelijke rekenmethodiek (dec '20).

In de RES 1.0 zijn minder zoekgebieden opgenomen dan in de concept-RES, toch zorgt deze nieuwe rekenmethodiek voor een hogere potentie (GWh) van de zoekgebieden in de RES 1.0, t.o.v. de concept-RES. Door de landelijke rekenmethodiek aan te houden, zijn de RES-en in NL optelbaar en vergelijkbaar. De rekenmethodiek is theoretisch. De praktijk zal uitwijzen wat haalbaar is. Daarom wordt in de RES uitgegaan van een gedeeltelijke benutting van de potentie van zoekgebieden. De precieze haalbaarheid, wenselijkheid en invulling worden verder onderzocht. 'Hierdoor kunnen zoekgebieden nog worden aangepast of zelfs afvallen.' Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) houdt daarom rekening met een onzekerheidsmarge bij de doorrekening van de RES'en.

6. Duurzaamheid

Door (op grote schaal) in te zetten op het opwekken van hernieuwbare elektriciteit kan een reductie van de uitstoot van CO₂ worden bereikt. De uitvoering van de RES draagt daarmee bij aan het behalen van (nationale) klimaatdoelstellingen.

7. Financiële onderbouwing

Het budget voor het regionale RES-proces en de ondersteuning door de programmaorganisatie RES NHZ is tot de RES 1.0 geborgd door een landelijke en provinciale bijdrage. Het is de wens van de betrokken overheden om de regionale ondersteuningsstructuur voor de RES voort te zetten tot aan 2025, met een tussentijdse evaluatie in 2023. Hiervoor wordt een regionaal uitvoeringsprogramma opgesteld. De invulling hiervan is mede afhankelijk van een rijksbijdrage voor het vervolgproces. Een besluit over een rijksbijdrage is aan het nieuwe kabinet en wordt niet eerder dan in de tweede helft van 2021 verwacht. Mogelijk is cofinanciering vanuit de 20 overheden nodig. Bij het regionaal uitvoeringsprogramma wordt een dekkingsvoorstel opgenomen. Eind 2021 wordt een besluit genomen over het regionaal uitvoeringsprogramma. Voor de uitvoering van het Klimaatakkoord hebben gemeenten, provincies en waterschappen de komende drie jaar 1,8 miljard euro nodig. Dat adviseert de Raad voor het Openbaar Bestuur in het advies Van Parijs naar praktijk. De uitvoeringslasten voor gemeenten komen neer op circa € 600 miljoen per jaar. Een besluit hierover is aan het nieuwe kabinet en wordt niet eerder dan in de tweede helft van 2021 verwacht.

8. Communicatie en participatie

Het bod en de zoekgebieden van de RES zijn de uitkomst van een intensief participatieproces van de afgelopen twee jaar. Er is bottom-up verkend wat de mogelijkheden voor zonne- en windenergie op land zijn. Daarvoor is gesproken met gemeenten in de regio, provincie, waterschappen, netbeheerders, inwoners, ondernemers, energiecoöperaties, woningcorporaties,

onderwijsinstellingen, agrariërs en maatschappelijke organisaties op het gebied van natuur en milieu. Uit dit intensieve bottom-up proces zijn 32 zoekgebieden voortgekomen voor de opwekking van zon- en windenergie op land.

Meer specifiek hebben deelregio's en gemeenten gewerkt aan de concretisering van de zoekgebieden voor de RES 1.0. Voor meerdere zoekgebieden zijn participatietrajecten doorlopen of gestart. Voor een aantal zoekgebieden heeft dit geleid tot aanpassingen in de RES 1.0.

In het katern 'RES-proces: van startnotitie tot RES 1.0' is een uitgebreide beschrijving van het doorlopen participatieproces opgenomen. Participatie stopt niet maar blijft doorlopen richting de RES 2.0 én op (lokaal) projectniveau. Het is aan initiatiefnemers om onder regie van de gemeente samen met belanghebbenden de zoekgebieden verder uit te werken. Lokale participatie is daarin een gezamenlijke verantwoordelijkheid, en sluit aan op wat overheden rond participatie moeten regelen (in de geest van de Omgevingswet).

9. Uitvoering / tijdpad / evaluatie

De gemeenteraad neemt een besluit over de RES 1.0 en de doorwerking daarvan in het omgevingsbeleid. De katernen geven achtergrond informatie, hierover vindt geen besluitvorming plaats. Besluiten over zoekgebieden worden meegenomen in de verdere uitwerking van zoekgebieden, in de kaart van de RES-viewer verwerkt en ook in het gebiedspaspoort van het betreffende zoekgebied (gebiedspaspoorten zijn in te zien in de RES-viewer).

De in de RES 1.0 gemaakte afspraken worden, met inachtneming van de door de gemeenteraad mogelijk ingediende moties en/of amendementen, door het college uitgewerkt en vastgesteld in de uitvoeringsinstrumenten van het gemeentelijk omgevingsbeleid, zoals de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsvergunning(en). Er wordt toegewerkt naar haalbare projecten met draagvlak en vergunningverlening voor 2026.

Bij de uitwerking van de RES in de uitvoeringsinstrumenten van het omgevingsbeleid, vindt de integrale afweging plaats van alle ruimtelijke opgaven. Het afwegingskader voor de RES (kwantiteit, draagvlak, ruimtelijke inpassing en net efficiëntie) heeft op verschillende momenten van het RES-proces geleid tot keuzes. Daarom helpen de uitkomsten uit het RES-proces bij het maken van integrale afwegingen in het omgevingsbeleid.

Daarnaast wordt er een plan gemaakt voor een regionaal uitvoeringsprogramma, waarvoor na de zomer input bij de gemeenteraad wordt opgehaald. In het regionaal uitvoeringsprogramma wordt

vastgelegd:

- regionale samenwerkingsafspraken met betrekking tot:
 - o De uitwerking van de zoekgebieden voor zon en wind.
 - o De uitwerking van de Regionale Structuur Warmte.
- afspraken, kaders en aanpak voor het proces naar de RES 2.0
- afspraken m.b.t. data en monitoring
- afspraken over inzet en verdeling van capaciteit en uitvoeringsbudget

Voor de RES geldt de volgende tijdslijn, zoals opgenomen in de landelijke 'handreiking regionale energiestrategie (okt 2019)':

- 1 juli 2021 opleveren vastgestelde RES 1.0
- 1 juli 2023 opleveren RES 2.0, tussentijds ijkmoment van de RES
- 1 januari 2025 omgevingsvergunningen voor zon- en windprojecten zijn verleend
- 1 juli 2025 opleveren RES 3.0, tussentijds ijkmoment van de RES
- 1 januari 2030 35 TWh hernieuwbare elektriciteit op land is gerealiseerd

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst,
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde,
Burgemeester

Bijlage(n)

1. Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 Noord-Holland Zuid
2. Netimpactanalyse Liander
3. Katernen (hierover vindt geen besluitvorming plaats):
 - Katern thematafels
 - Katern rollen en beleidskaders
 - Katern proces
 - Katern innovatie
 - Katern MER
 - Katern energie-infrastructuur

De Raad Gooise Meren

Gelezen het voorstel 'Regionale Energie Strategie 1.0 NHZ' met zaaknummer 2186771 van het college van burgemeester en wethouders,

Besluit

1. De RES 1.0 van de energieregio Noord-Holland Zuid, voor zover deze betrekking heeft op het grondgebied van Gooise Meren, vast te stellen en te besluiten dat de RES 1.0 als resultaat uit het regionale proces ook namens de gemeente Gooise Meren wordt aangeboden aan het Nationaal Programma RES.
2. De uitkomsten van de RES 1.0, die effect hebben op gemeente Gooise Meren, mee te nemen bij de uitwerking van de uitvoeringsinstrumenten voor omgevingsbeleid.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van de gemeente Gooise Meren, gehouden op *(datum wordt ingevuld door de griffie)*

De griffier

De voorzitter

mevrouw drs. M.G. Knibbe

drs. H.M.W. ter Heegde